PRZEGLĄD PRASY Z. S. R. R. I EMIGRACJI ROSYJSKIEJ

Dodatek do Nr. 124 (223) Codziennego Biuletynu Wydziału Prasowego M. S. Z.

Warszawa, piątek 28 września 1928 r.

Z. S. R. R. A SPRAWY ZAGRANICZNE.

POROZUMIENIE FRANCUSKO - ANGIELSKIE.

Izwiestja 25.IX podają zamieszczony w niedzielnym numerze „Krasnoj Zwiezdy" rzekomy tekst morskiego porozumienia angielsko - francuskiego. Według „Krasnoj Zwiezdy", współpraca angielsko-francuska została ujęta w następujący sposób: 1) porozumienie morskie; 2) porozumienie co do współpracy sił lotniczych; 3) ujednostajnienie wojskowo-instruktorskiej pracy w krajach Wschodu; 4) ujednostajnienie służby wywiadowczej w krajach wschodnich (włącznie z Z. S. R. R.); 5) porozumienie w sprawie wyszkolonych rezerw.; 6) uzgodnienie polityki w sprawie Nadrenji i odszkodowań i 7) uzgodnienie polityki na Bałkanach i w krajach graniczących z Z. S. R. R. W d. c. dziennik omawia obszerniej niektóre z wymienionych 7-miu punktów rzekomego porozumienia pomiędzy Anglją i Francją. Nprz. porozumienie w sprawie sił lotniczych sprowadza się — zdaniem dzienników sowieckich — do współdziałania w odniesieniu do krajów pozaeuropejskich oraz na wypadek zbrojnego konfliktu jednej ze stron z Z. S. R. R. Zastrzeżenie co do tego, że porozumienie lotnicze skierowane jest wyłącznie przeciwko krajom pozaeuropejskim ma na celu „uspokojenie Włoch". Porozumienie w sprawie wyszkolonych rezerw sprowadza się do przyłączenia się Anglji do francuskiego punktu widzenia w tej sprawie, t. j. Anglja wyraża zgodę na nieograniczanie zbrojeń na wyszkolone rezerwy, na jakiem to nieograniczeniu zbrojeń bardzo zależało Francji.

Zdaniem „Izwiestji" komunikat „Krasnoj Zwiezdy" jest dokumentem pierwszorzędnej wagi. Dokument ten, na równi z rewelacjami prasy amerykańskiej co do instrukcji Briand'a, w sprawie morskiego kompromisu angielsko - francuskiego, rzuca jaskrawe światło na całą treść porozumienia angielsko - francuskiego.

Rzeczą jest wątpliwą — piszą „Izwiestja" — by autorzy tego porozumienia usiłowali zaprzeczyć prawdziwość ogłoszonych materjałów. Francuskie ministerstwo spraw zagranicznych nie tylko nie odrzuca faktu wysłania przez Briand'a instrukcji, lecz nawet nie określa jako falsyfikat wymienionej publikacji.

Angielsko - francuskie porozumienie oraz okoliczności, w których porozumienie doszło do skutku, w zupełności stwierdzają — zdaniem „Izwiestji" — odrodzenie się „sławnych tradycyj" przedwojennej tajnej dyplomacji. „Można tylko dziwić się z powodu cierpliwości, z jaką opinja publiczna całego świata, znosi szydzenie z elementarnych żądań jawności w zagadnieniach, mogących mieć pierwszorzędny wpływ na najbliższe losy nie tylko Europy, lecz i całego świata".

SPRAWY WEWNĘTRZNE.

ŻYCIE PARTYJNE.

Prasa sowiecka zajmuje się po dłuższej przerwie kwestją opozycyjnych prądów w partji komunistycznej. *Prawda* 21.IX ogłasza mowę Ugłanowa na zjednoczonym plenum M. K. i M. K. K. partji z 11-go b. m. Mowa ta stwierdza ożywienie akcji opozycyjnej w niektórych „komórkach" partji w Moskwie, istnienie tajnych grup opozycyjnych w moskiewskiej organizacji partyjnej, rozpowszechnianie odezw o rzekomej chorobie Trockiego i t. p. Opozycjoniści wykorzystywują trudności rządu sowieckiego i partji, oskarżają partję o prawicowy oportunizm, rozpowszechniają liczne broszury i książki o treści opozycyjnej. Zdaniem opozycji, rząd sowiecki zrezygnował z skutków rewolucji październikowej i dąży do zaprowadzenia ustroju burżuazyjnego w Rosji. Ugłanow oświadcza, że wszystkie te oskarżenia są całkiem bezpodstawne oraz że partja powinna zwalczać rozkładową ideologję opozycji. *Prawda* 23.IX ogłasza uchwałę C. K. K. partji o przywróceniu byłych „trockistów" Worobjowa, Zwierewa i Nieustrojewa w prawach członków partji.

POLITYKA SOCJALNA I ZAWODOWA.

Prawda 23.IX ogłasza tekst mowy, którą prezes C. K. W. sowietów Kalinin wygłosił na posiedzeniu plenarnem sowietu miejskiego w Moskwie dn. 18-go b. m. Na wstępie tego przemówienia Kalinin zaznaczył, iż pragnie poruszyć pewną drażliwą kwestję, mianowicie kwestję stosunku ludności rolniczej ZSRR do podatku rolnego. W porównaniu z r. ub. wymiar tego podatku podniesiono w roku bieżącym o 30%. Nie przekracza to sił płatniczych rolnictwa sowieckiego; niezadowolenie ludności wynika z nieprawidłowego stosowania art. 28 znowelizowanej ustawy o podatku rolnym. Art. 28 przewiduje ewentualność dodatkowego opodatkowania zamożnych włościan. Urzędnicy skarbowi stosują ten artykuł nie tylko względem tych zamożnych włościan, którzy prowadzą gospodarkę eksploatacyjną, lecz również względem tych, którzy dążą jedynie do podniesienia poziomu swej gospodarki. Kalinin przytoczył szereg przykładów nadmiernego opodatkowania rolników i stwierdził, że nadmierne i rujnujące gospodarkę opodatkowanie zamożnych włościan wywołuje obawy i niezadowolenie całego włościaństwa. Kalinin jest zdania, iż art. 28 ustawy o podatku rolnym powinien być stosowany z wielką ostrożnością.

Prasa emigracyjna wszystkich odcieni podkreśla wielkie znaczenie polityczne tego przemówienia Kalinina i uznaje tą mowę za objaw rozdźwięku w rządzie ZSRR na tle polityki socjalnej tego rządu i stosunku do zamożnych rolników.

SPRAWY GOSPODARCZE.

Izwiestja 21.IX podają z Kijowa, iż sprzedaż obligacyj sowieckiej pożyczki industrjalizacyjnej w USRR prowadzona jest pod hasłem „Odpowiedź wojewodzie Józewskiemu“.

Ekonomiczeskaja Żizń 15.IX donosi o zupełnym braku manufaktury w okręgu Bijskim na Syberji. Władze moskiewskie obiecały dostarczyć 17 wagonów manufaktury, lecz nie spełniły tego przyrzeczenia. Ludność okręgu odczuwa również brak cukru, herbaty i artykułów metalowych.

Ekonomiczeskaja Żizń 14.IX donosi, że narada gospodarcza RSFSR udzieliła centralnemu wydawnictwu państwowemu RSFSR („Gosizdat“) prawa bezpośredniego eksportu z ZSRR na rynki zagraniczne.

Ekonomiczeskaja Żizń 13.IX donosi o ciężkiej sytuacji finansowej trustu węglowego „Donugol“. Bank Państwa stwierdził, iż kapitał obrotowy trustu topnieje i zastępowany jest przez wpływy z licznych zaciągniętych przez trust pożyczek. Zarząd Banku Państwa zwrócił uwagę rządu i najwyższej rady gospodarstwa krajowego ZSRR na konieczność sanacji panujących w truście stosunków finansowych, przedewszystkiem na konieczność ograniczenia prawa zarządu trustu do wystawiania weksli, na których pokrycie zużyte być mają wpływy z subwencji skarbu państwa w następnym roku gospodarczym.

Siegodnia 19.IX omawia w art. wst. sytuację aprowizacyjną ZSRR, malując sytuację tą w bardzo ciemnych kolorach. Zdaniem pisma, nominacja czekisty Petersa na stanowisko przewodniczącego komisji dla kontroli nad przebiegiem akcji magazynowania zboża świadczy o niepowodzeniu wszystkich dotychczasowych prób nagromadzenia potrzebnych zapasów oraz o tem, że rząd sowiecki chwycił się wypróbowanych metod teroru i gwałtu. Według pisma, rząd ZSRR nie będzie w stanie opanować sytuacji aprowizacyjnej; pewnym więc miejscowościom ZSRR zagraża klęska głodu.

Wieczerniaja Moskwa 19.IX ogłasza rozporządzenie gubernjalnego wydziału pracy w Moskwie w sprawie przymusowej rejestracji inżynierów, techników i agronomów z wyjątkiem obywateli obcych oraz inwalidów wojennych. Rejestracja ta trwać będzie do 25-go października r. b. Celem jej jest racjonalne wykorzystanie fachowych sił technicznych i rolniczych.

NOTATKI I INFORMACJE.

RÓŻNE.

Izwiestja 21.IX donoszą, że komisarjat ludowy oświaty RSFSR poczynił przygotowania dla uczczenia przypadającej w 1929 roku 65-tej rocznicy urodzin ukraińskiego pisarza Kociubińskiego. Rocznica ta obchodzona będzie na całem terytorjum RSFSR, ludność RSFSR weźmie udział w zbieraniu składek na postawienie pomnika Kociubińskiego w USRR.

Orka 5.IX donosi w wywiadzie z inspektorem polskich instytucyj oświatowych w okręgu Mińskim, że sieć tych instytucyj na wsi białoruskiej będzie w roku bieżącym znacznie rozszerzona. 50% nauczycieli Polaków w okręgu Mińskim otrzymali przygotowanie fachowe w uczelniach sowieckich.

Orka 5.IX omawia pracę polskiej szkoły włościańskiej młodzieży w Tatarszczyźnie na Białorusi sowieckiej. Zdaniem pisma, szkoła ta wywiera wielki wpływ kulturalny na stan rolnictwa we wsiach polskich.

ARTYKUŁY NIEUWZGLĘDNIONE.

Prawda 19.IX. „Duch genewski“ (art. wst.). Kongres KIM. (art. wst.) — 22.IX. W respublice Hindenburga — Müllera (feljeton Andora Gabor'a). — Walka w Chinach (art. Iwin'a). — Walka w przemyśle samochodowym Stan. Zjedn. (art. Wiks'a). W sprawie konferencji redaktorów pism sowieckich (art. Ksenofontow'a).

Izwiestja 20.IX. Dokoła rozbrojenia (art. wst.). — 21.IX. Związkowi Sowietów niezbędne jest silne lotnictwo (art. Zarzar'a). — Zaczątek sowieckiego fordyzmu (art. Szachgelter'a). — 22.IX. Komedja rozbrojenia (art. Herwje'go).

Rul 11.IX. Skandal komunistyczny w Warszawie (sprawa księgarni „Rossica“).

Rul, 18.IX. Reforma polskiej Konstytucji (koresp. z Warszawy).

Zak. Gr. Prac. Dr., S. z. o. o., Nowy Świat 54, tel. 15-56 i 242-40

Drukowane na prawach rękopisu.